

บรรณาธิการ: ดิเรกโชค, ปาจารย์ อักษรนิมิต, เดชาคม ยงยีน, สุภาพร พรหมจีน, คาวิณิ ฝาสันเทียะ, ปณิษรา จันทวิมล, อีรศักดิ์ ชักนำ
ทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคและภัยสุขภาพที่สำคัญประจำสัปดาห์ที่ 50 ระหว่างวันที่ 15-21 ธันวาคม 2562 ทีมตระหนักรู้สถานการณ์ กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. สงสัยโรคเลปโตสไปโรสิส 2 เหตุการณ์

จังหวัดยะลา พบผู้เสียชีวิต 1 ราย เพศชาย อายุ 37 ปี สัญชาติกัมพูชา ที่อยู่ขณะป่วยตำบลอาซ่อง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา อาชีพเลี้ยงวัว ทำสวนและกรีดยางบริเวณบ้าน ผู้เสียชีวิตไม่มีประวัติเดินทางออกนอกพื้นที่ ในช่วง 1 สัปดาห์ก่อนป่วยเกิดน้ำท่วมสูงบริเวณบ้านของผู้เสียชีวิต และผู้เสียชีวิตลุยน้ำโดยไม่ได้สวมใส่รองเท้าบูท เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2562 เริ่มป่วยด้วยอาการไข้ ปวดเมื่อยตามตัว ปวดศีรษะ ถ่ายเหลวเป็นน้ำ 2 ครั้ง มีอาเจียน 3 ครั้ง อ่อนเพลีย รับประทานอาหารได้น้อย ปัสสาวะแสบขัด วันที่ 16 ธันวาคม 2562 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลรามัน แรกเริ่มไม่มีไข้ ปวดศีรษะ สลับกับปวดร้อนขมับ ปวดเมื่อยตามตัว อาเจียน 3 ครั้ง มีเลือดปนประมาณ 50 มิลลิลิตร มีอาการเจ็บหน้าอกเป็นบางครั้งและปวดท้อง แพทย์วินิจฉัย เลปโตสไปโรสิส, ไตวายเฉียบพลัน, ภาวะเลือดออกจากทางเดินอาหารส่วนต้น ส่งไปรับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลยะลา ในวันเดียวกัน ผู้ป่วยเสียชีวิตเวลา 05.49 น. อยู่ระหว่างการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วในพื้นที่สอบสวนโรคและค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม ปัจจุบันยังไม่พบผู้ป่วยรายใหม่ และได้ให้ความรู้แก่ประชาชน หากพบผู้ที่มีอาการไข้เฉียบพลัน ปวดเมื่อยตามร่างกายให้รีบไปพบแพทย์ พร้อมทั้งแจ้งเตือนประชาชนในพื้นที่หลีกเลี่ยงการสัมผัสพื้นที่ชื้นแฉะ และแหล่งที่มีน้ำขังโดยเฉพาะในบริเวณสวนยางของผู้ป่วย หากหลีกเลี่ยงไม่ได้ต้องสวมอุปกรณ์ป้องกัน เช่น รองเท้าบูทหุ้มสูงถึงหน้าขา ถุงมือยาง โดยไม่ให้สัมผัสกับสิ่งแวดล้อมบริเวณนี้โดยตรง

จังหวัดพัทลุง พบผู้เสียชีวิต 1 ราย เพศชาย อายุ 41 ปี ขณะป่วยอยู่ตำบลบ้านนา อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง อาชีพรับจ้างตัดผม เริ่มป่วยวันที่ 13 ธันวาคม 2562 ด้วยอาการไข้สูง ปวดเมื่อยตามตัว ปวดศีรษะ เจ็บคอ วันที่ 17 ธันวาคม 2562 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ แรกเริ่มไข้สูง หนาวสั่น หายใจเหนื่อย ปวดศีรษะ ถ่ายเหลว ปัสสาวะออกน้อย ปวดเมื่อยตามตัว ปวดน่อง

ทั้ง 2 ข้าง อ่อนเพลีย แพทย์วินิจฉัยติดเชื้อในกระแสเลือด และไตวาย ส่งไปรับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลพัทลุง วันที่ 18 ธันวาคม 2562 ย้ายผู้เสียชีวิตเข้าหอผู้ป่วยวิกฤตอายุรกรรม (MICU) ผู้ป่วยอาการทรุดลง และเสียชีวิต เวลา 07.15 น. ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ Lepto Titer IgG และ IgM ให้ผลลบ อยู่ระหว่างการตรวจยืนยันเชื้อก่อโรค ประวัติ 2 สัปดาห์ก่อนป่วย ผู้เสียชีวิตไปวิดน้ำจับปลาในร่องสวนยางพาราหลังบ้าน โดยมีบาดแผลที่เท้าและไม่ได้สวมรองเท้าสภาพแวดล้อมบริเวณบ้านพบว่ามีน้ำท่วมขัง ดินเปียกแฉะแฉะ และมีหนูชุกชุม มีผู้สัมผัสร่วมบ้าน 1 ราย เพศหญิง อายุ 10 ปี ไม่มีอาการป่วย ได้ค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม เยี่ยมบ้านผู้ป่วยและเฝ้าระวังโรคในพื้นที่ สำรวจสภาพแวดล้อมเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงพื้นที่

2. วัณโรคคือยาหลายขนานชนิดรุนแรงมาก จังหวัดนนทบุรี

พบผู้ป่วย เพศหญิง อายุ 41 ปี ว่างาน ผู้ป่วยติดเชื้อ HIV ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 ขณะป่วยอยู่ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เข้ารับการรักษาวัณโรคปอดครั้งแรกเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2559 ที่โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า คือต่อยา Rifampicin จึงเปลี่ยนสูตรยาเป็น Isoniazid, Ethambutol, Pyrazinamide, Levofloxacin, Streptomycin ผู้ป่วยกินยาและฉีดยาไม่ต่อเนื่อง ขาดการรักษาและเข้ารับการรักษาซ้ำบ่อยครั้ง ระหว่างนั้นแพทย์ได้หยุดการให้ยาต้านไวรัส (antiretroviral: ARV) ต่อมาเดือนสิงหาคม 2561 ตรวจพบเชื้อวัณโรคคือยาหลายขนาน (MDR-TB) เปลี่ยนสูตรยาเป็น Pyrazinamide, Amikacin, Ethambutol, Cycloserine, levofloxacin ผู้ป่วยยังมีพฤติกรรมเข้ารับการรักษาไม่ต่อเนื่อง เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2562 ผู้ป่วยทรุดลง จึงเข้ารับการรักษาที่สถาบันบำราศนราดูร และปฏิเสธการกลับไปรักษาที่โรงพยาบาลพระนั่งเกล้าตามสิทธิ์ประกันสุขภาพ แรกเริ่ม หอบเหนื่อย ความดันโลหิตต่ำ รู้สึกตัวดี น้ำหนัก 26.5 กิโลกรัม ตรวจเสมหะให้ผลบวก (2+) แพทย์วินิจฉัย MDR-TB ให้ยา Amikacin, Ethambutol, Cycloserine, Pyrazinamide, levofloxacin รับเข้ารักษาในหอแยกความดันลบเป็นผู้ป่วยใน และเก็บตัวอย่างเสมหะส่งเพาะเชื้อและทดสอบความไวต่อยาของเชื้อ พบว่า

ดื้อต่อยา Isoniazid, Rifampicin เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562 ตรวจพบการดื้อต่อยา Isoniazid, Rifampicin และกลุ่ม Aminoglycoside แพทย์วินิจฉัยวัณโรคคือยาหลายขนานชนิดรุนแรง (Pre XDR-TB) ผลเพาะเชื้อ เดือนสิงหาคมและกันยายน 2562 เป็นลบติดต่อกัน 2 ครั้ง ระหว่างนั้น ทีมรักษาพยาบาลได้ให้ข้อมูลว่า ผู้ป่วยมีพฤติกรรม การชอนยา คายยาทิ้ง และมีใช้สูงต่อเนื่อง วันที่ 3 ธันวาคม 2562 ผลตรวจเสมหะให้ผลบวก (1+) แพทย์จึงให้ยาผ่านทางสายให้อาหาร โดยผู้ป่วยรายนี้เข้าได้กับการเป็นวัณโรคคือยาหลายขนานชนิดรุนแรง มาก เนื่องจากมีประวัติการขาดยาบ่อยครั้ง สำหรับการค้นหาผู้สัมผัส วัณโรคคือยาหลายขนานชนิดรุนแรงมาก (XDR-TB) นั้น ไม่พบผู้เข้า

เกณฑ์สัมผัสใกล้ชิดของผู้ป่วยวัณโรคคือยาหลายขนานชนิดรุนแรง มาก ทีมสอบสวนได้ทำการค้นหาผู้สัมผัสในขณะที่ผู้ป่วยยังป่วย เป็น MDR-TB/Pre-XDR-TB พบว่าผู้ป่วยต้องโทษเข้าทัณฑสถานหญิง ตั้งแต่ปี 2557-2558 เป็นระยะเวลา 11 เดือน หลังพ้นโทษได้มา อาศัยอยู่กับสามีที่ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เป็น ห้องเช่า เปิดเป็นร้านรับซ่อมรถจักรยานยนต์ 2 ปีต่อมา สามีต้อง ราชทัณฑ์ ผู้ป่วยจึงอาศัยอยู่เพียงผู้เดียว ผู้ป่วยให้ข้อมูลว่าไม่ได้ ติดต่อกับบิดา มารดา ญาติพี่น้องมานานกว่า 10 ปี ส่วนเพื่อนเก่า นั้น เสียชีวิตหมดแล้ว แต่มีการพูดคุยกับเด็กที่อยู่ละแวกบ้าน ตำบลสวน ใหญ่บ้าง

รายงานโรค
ที่ต้องเฝ้าระวัง

ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 50

Reported cases of diseases under surveillance 506, 50th week

✉ sget506@yahoo.com

กลุ่มสารสนเทศทางระบาดวิทยา กองระบาดวิทยา

Epidemiological informatics unit, Division of Epidemiology

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ๆ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2562 สัปดาห์ที่ 50

Table 1 Reported cases of priority diseases under surveillance by compared to previous year in Thailand, 50th week 2019

Disease	2019				Case* (Current 4 week)	Mean** (2014-2018)	Cumulative	
	Week 47	Week 48	Week 49	Week 50			2019	
	Cases	Cases	Cases	Cases			Cases	Deaths
Cholera	0	0	0	0	0	6	13	1
Influenza	6242	4536	3264	1289	15331	8045	378881	27
Meningococcal Meningitis	0	0	0	0	0	1	23	2
Measles	97	91	67	22	277	258	6364	21
Diphtheria	0	0	0	0	0	0	18	5
Pertussis	1	1	0	0	2	0	82	1
Pneumonia (Admitted)	4884	4343	3927	1999	15153	13857	245402	159
Leptospirosis	20	23	18	4	65	186	2095	29
Hand, foot and mouth disease	561	517	321	163	1562	2374	66146	1
Total D.H.F.	1780	1424	745	152	4101	5386	126708	132

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร และ กองระบาดวิทยา รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ ข้อมูลในตารางจะถูกปรับปรุงทุกสัปดาห์ วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันควบคุมโรค/ภัย เป็นหลัก มิใช่เป็นรายงานสถิติของโรคนั้น ๆ ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน "ผู้ป่วยที่สงสัย (suspect)" มิใช่ "ผู้ป่วยที่ยืนยันว่าเป็นโรคนั้น ๆ (confirm)"

ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงย้อนหลังได้ทุกสัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลสัปดาห์ปัจจุบันไปอ้างอิงในเอกสารวิชาการ

* จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์ล่าสุด (4 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ช่วง)

** จำนวนผู้ป่วยในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนหน้า, 4 สัปดาห์เดียวกันกับปีปัจจุบัน และ 4 สัปดาห์หลัง ของข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง 15 ช่วง (60 สัปดาห์)

